

«Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΗΘΟΓΡΑΦΙΑ (1880- 1920) : ΤΑΣΕΙΣ, ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ, ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ, ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΙ».

«ГРЕЧЕСКИЙ БЫТОПИСАТЕЛЬНЫЙ РОМАН (1880-1920): ТЕНДЕНЦИИ, ОСОБЕННОСТИ, ИСТОРИЧЕСКИЕ УСЛОВИЯ, ПРЕДСТАВИТЕЛИ».

Γύρω στα 1880 παράλληλα με την άνθιση της ποίησης με πρωτεργάτη τον Κωστή Παλαμά παρατηρείται και ακμή της πεζογραφίας στην οποία παρουσιάζεται μετατόπιση από το είδος του μυθιστορήματος στο διήγημα. Η περίοδος 1830-1880, η Πρώτη δηλαδή Αθηναϊκή Σχολή, είναι η περίοδος του μυθιστορήματος. Το μυθιστόρημα επικρατεί αισθητά κατά τα πενήντα αυτά χρόνια, που ο αφηγηματικός πεζός λόγος κάνει τα πρώτα του βήματα. Από το 1880 και πέρα, όμως, αρχίζει να ακμάζει το διήγημα και το μυθιστόρημα παρουσιάζει μια κάμψη. Όχι πως παύει να καλλιεργείται, αλλά το προβάδισμα έχουν τώρα το διήγημα και η νουβέλα, προπάντων κατά την περίοδο 1880-1910.

В 1880 году, наряду с расцветом поэзии, в истоках и во главе которой стоит Костис Паламас, наблюдается расцвет прозы, которая представляет собой переход от жанра роман к повествованию/рассказу. В 1830-1880 гг., в период так называемой Первой Афинской Школы, преобладал роман. Роман, в виде литературного жанра, доминирует в течение этих пятидесяти лет, и в то же время жанр повествовательной прозы делает свои первые шаги. С 1880 года, однако, начинает процветать рассказ, и жанр романа отходит на второй план. Это не означает, что роман перестает развиваться, но теперь ведущая роль отводится повествованию и новелле, особенно в период 1880-1910.

Στη σημερινή μας συνάντηση θα μας απασχολήσει αυτή η ανάπτυξη του διηγήματος και πιο συγκεκριμένα του ηθογραφικού διηγήματος, αφού αυτό καλλιεργείται την περίοδο περίπου 1880 -1920. Πρόκειται για την αφηγηματική λογοτεχνική τάση που ονομάστηκε ηθογραφία στην Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας και δηλώνει την πεζογραφική παραγωγή κατά την ΄Β ή Νέα Αθηναϊκή Σχολή. Τότε η πεζογραφία αρχίζει να αντλεί τα θέματά της από τις σύγχρονες κοινωνίες της υπαίθρου και το περιβάλλον της αστικής ζωής και όχι από το απώτατο και ένδοξο παρελθόν όπως συνέβαινε μέχρι τότε.

На нашей сегодняшней встрече мы рассмотрим именно этот расцвет жанра повести, в частности бытописательного романа (новеллистики), поскольку этот жанр развивается в период 1880-1920 гг. Речь идет о том повествовательном литературном направлении, получившем в истории новогреческой литературы название «итография», т.е. описание нравов, и соответствует повествовательному производству времен Второй или Новой Афинской Школы. В это время

повествовательный жанр черпает свою тематику из современного общества греческой провинции/периферии, из окружающей среды буржуазного быта и городской жизни, а не из дальнего и славного прошлого, как происходило до этого времени.

Ο όρος ηθογραφία δηλώνει γενικά την αναπαράσταση και περιγραφή των ηθών, των εθίμων, της ιδεολογίας και της ψυχοσύνθεσης ενός λαού όπως αυτά τα στοιχεία διαμορφώνονται μέσα στο φυσικό περιβάλλον του και τις ιστορικές συνθήκες συγκεκριμένου χώρου και χρόνου. Στο επίπεδο της τέχνης απασχόλησε κυρίως την ζωγραφική, την γλυπτική και τη λογοτεχνία.

Термин «итография» (бытописание) вообще означает представление и описание нравов, обычаев, идеологии и темперамента народа, как эти элементы образуются в определенной природной среде и при исторических условиях конкретного времени и пространства. С точки зрения искусства этот жанр пронизывает, главным образом, живопись, скульптуру и литературу.

Η ηθογραφία ως ξεχωριστό λογοτεχνικό είδος μπορούμε να πούμε με ασφάλεια ότι είναι ελληνικό φαινόμενο, αφού στην υπόλοιπη Ευρώπη δεν αποτέλεσε αυτόνομο είδος. Εκεί οι ηθογραφικές σκηνές εντάσσονται στο υπόλοιπο έργο ολοκληρώνοντας το πανόραμα της κοινωνίας που περιγράφεται. Ιδιαίτερη περίπτωση είναι μόνο αυτή της Γερμανίας. Στη γερμανική λογοτεχνία υπάρχει μάλιστα και ο όρος "χωριάτικη ιστορία", αντίστοιχος του ελληνικού "ηθογραφία". Ο ελληνικός όρος είναι νεολογισμός της καθαρεύουσας κατά αναλογία του γαλλικού "roman de moeurs" και εμφανίζεται πρώτη φορά το 1770. Τις τελευταίες δεκαετίες του 19^{ου} χρησιμοποιείται πια με το νόημα που του αποδίδουμε και σήμερα. Προσδιορίζει μια συγκεκριμένη κατηγορία πεζών κειμένων με πολλά κοινά χαρακτηριστικά που θα φωτιστούν στη συνέχεια της συζήτησής μας.

Мы можем с уверенностью утверждать, что «Итография» как отдельный литературный жанр, это греческое явление, так как в остальной Европе он не состоялся как самостоятельный жанр. Там, жанровые сцены «итографии» (бытописательной прозы/описание нравов), включены и вписаны в состав всего литературного произведения, завершая, таким образом, панораму описываемого общества. Интерес и своеобразие представляет литературные произведения Германии. В немецкой литературе существует даже термин «истории крестьянского/сельского жанра» (или «крестьянская/сельская история»), что соответствует греческой «итографии». Греческий термин является неологизмом от Katharevousa по аналогии с французского "roman de moeurs" (любовного романа), впервые появившегося в 1770 году. В последние десятилетия девятнадцатого столетия термин применяется с тем значением, которое придается ему в наши дни. Т.е. он обозначает конкретную категорию прозаических текстов со многими общими чертами, о которых детальнее расскажем позже в нашей дискуссии.

Τα έργα της ηθογραφίας έχουν την θεωρητική τους αφετηρία πρώτον στα δυο λογοτεχνικά ρεύματα του ρεαλισμού και του νατουραλισμού και τις συγκεκριμένες αρχές τους : την παρατήρηση, την αντικειμενικότητα, την ανάλυση, την ερμηνεία και δεύτερον στις συγκεκριμένες ιστορικές συνθήκες του θετικισμού, της επιστημοκρατίας, της βιομηχανικής ανάπτυξης και κυρίως της αστικοποίησης της ζωής.

Работы жанровой «итографии»/нравственного повествования имеют, в первую очередь, свои теоретические начала в двух литературных течениях, в реализме и натурализме, и в их конкретных принципах: в наблюдении, объективности, анализе, интерпретации и, во-вторых, в конкретных исторических условиях позитивизма, научного подхода, промышленного развития и, особенно, урбанизации жизни и быта.

Από το 1881 παρουσιάζονται μετασχηματιστικές τάσεις του νεοελληνικού κράτους. Γίνονται συντονισμένες προσπάθειες με στόχο την εκβιομηχάνιση της χώρας, την ενίσχυση της οικονομίας, την εξυγίανση της δημόσιας ζωής, την δημιουργία αναπτυξιακών έργων. Το εμπόριο και η ναυτιλία αναπτύσσονται. Όλα αυτά έχουν ως αποτέλεσμα την μετατόπιση του πληθυσμού από την ύπαιθρο προς τα αστικά κέντρα και δη την Αθήνα, η οποία το 1870 αριθμούσε περίπου 45.000, ενώ το 1895 είχε ξεπεράσει τις 180.000. Ο πληθυσμός αυξάνεται βεβαίως και από την επιστροφή πατροπαράδοτων εδαφών όπως είναι η Θεσσαλία και η Άρτα με την συνθήκη της Κωνσταντινούπολης το 1881.

Начиная с 1881, наблюдаются тенденции трансформации/преобразования современного греческого государства. Проводятся координированные меры по индустриализации страны, по укреплению экономики, по оздоровлению общественной жизни, по созданию проектов развития (инфраструктурных проектов). Торговля и судоходство развиваются. Все это приводит к смещению населения из сельских районов в городские центры, и особенно в Афины, которые в 1870 году насчитывали около 45000 жителей, в то время как в 1895 году население города превысило 180 000. Увеличение населения безусловно связано и с присоединением исконно греческих земель, таких как Фессалия и Арта (в результате Константинопольского мирного договора 1881 года).

Αυτή η εσωτερική αναδιάρθρωση δημιουργεί και την ανάγκη για μια πιο σύγχρονη πνευματική ζωή. Περισσότερα σχολεία ιδρύονται, περισσότερα περιοδικά και εφημερίδες εκδίδονται. Η ποίηση και η πεζογραφία διαφοροποιούνται, στρέφονται σε άλλες κατευθύνσεις και χρησιμοποιούν νέα εκφραστικά μέσα. Στην Πρώτη ή Παλιά Αθηναϊκή Σχολή (1830- 1880) είναι γνωστό ότι στην ποίηση είναι κυρίαρχος ένας ιδιότυπος ελληνικός ρομαντισμός που με τις υπερβολές του δεν συμβαδίζει με τις ιστορικές ανάγκες, ενώ στην πεζογραφία ανθεί το ιστορικό μυθιστόρημα που και πάλι με τον εξωτισμό και την άμεση εξάρτηση από ξένα πρότυπα φαίνεται παράταιρο. Στη Νέα Αθηναϊκή Σχολή η παρατήρηση λοιπόν της καθημερινής ζωής στην ηθογραφία αντικαθιστά τα ιστορικά και μυθολογικά

θέματα. Μπορούμε να πούμε ότι η ηθογραφία είναι η ελληνική εκδοχή του ρεαλισμού και κατεπεκταση του νατουραλισμού και λέμε εκδοχή, γιατί ότι παρουσιάστηκε τα πρώτα χρόνια ήταν ένας ιδιότυπος ρεαλισμός.

Эта внутренняя реструктуризация создает потребность в более современной интеллектуальной/духовной жизни. Создается большее количество школ, издается все больше журналов и газет. Поэзия и проза дифференцируются, поворачиваются в другое направление и используют новые средства выражения. В так называемой Первой или Старой Афинской Школе (1830 - 1880), как известно, в поэзии доминирует особый греческий романтизм, со своими эксцессами и преувеличениями, не соответствующим историческим потребностям, в то время как в прозе процветает исторический роман, который своей экзотикой и прямой зависимостью от иностранных моделей, кажется нелепым и неуместным. В Новой Афинской Школе наблюдение повседневной жизни заменяет исторические и мифологические сюжеты. Можно сказать, что бытописательный роман является греческой версией реализма и натурализма; называем это версией, потому что его первые образцы произведений представляли из себя своеобразный реализм.

Πιο συγκεκριμένα το 1880 κυκλοφορεί σε μετάφραση το τολμηρό για την εποχή βιβλίο του Ζολά *''Νανά''*. Δεν υπάρχει αμφιβολία, πως το συγκεκριμένο έργο του Ζολά στάθηκε για μια ομάδα νέων λογοτεχνών έναυσμα, για να ξεφύγουν από τους στενούς ορίζοντες, που μέχρι τότε τρέφονταν από τις αυταπάτες του ελληνικού μεγαλοϊδεατισμού και να αντιληφθούν ότι ο κόσμος ωθούνταν σε μια κοινωνική επανάσταση. Στη λογοτεχνία παραμερίζονται πλέον τα καλά αισθήματα, η ιδεατή πραγματικότητα, και στα πλαίσια τουλάχιστον της *«ρεαλιστικής σχολής»* υπάρχει η παντοδυναμία των ενστίκτων και η ψυχική φθορά, που αυτό το διάστημα μελετούνταν και επιστημονικά. Στην ρεαλιστική γραφή ο συγγραφέας τηρεί μια στάση αντικειμενική απέναντι στα γεγονότα που διηγείται, αφήνει αυτά να μιλήσουν από μόνα τους και επιπλέον επιλέγει κοινά θέματα, κοινές εμπειρίες. Δεν ενδιαφέρεται για τα ηρωικά κατορθώματα και τις περιπέτειες όπως συμβαίνει στον ρομαντισμό και στο ιστορικό μυθιστόρημα, αλλά ενδιαφέρεται περισσότερο για τις καθημερινές πράξεις. Το ίδιο συμβαίνει και στην εξέλιξη του ρεαλισμού, τον νατουραλισμό, με την διαφορά ότι αυτός μελετά την ηθική συμπεριφορά των προσώπων για να δείξει ότι είναι δέσμια εξωτερικών και εσωτερικών δυνάμεων που τους στερούν την ελευθερία, γι' αυτό και επιλέγει και προκλητικότερα θέματα επιμένοντας στην εξονυχιστική περιγραφή. Η *Νανά* του Ζολά λοιπόν υπήρξε το μανιφέστο του ρεαλισμού και του νατουραλισμού στην Ελλάδα και σε άλλες χώρες. Φυσικά, η είσοδος του ρεαλισμού δεν έγινε χωρίς αντιδράσεις. Τα συνθήματά του, του κοσμοπολιτισμού και της μελέτης της ανθρώπινης εξαθλίωσης επρόκειτο να τα καταπολεμήσουν, μια και απομάκρυναν από τα αισιόδοξα εθνικά ιδεώδη. Όσοι αισθάνονταν κάποια ευθύνη στους ώμους τους για την τύχη του έθνους, δεν μπορούσαν παρά να αντιδράσουν στην απειλή, που έφερνε κατά τη γνώμη τους το έργο του Ε. Ζολά. Η αλλαγή όμως θα έλθει.

В частности, в 1880 г. выходит в переводе смелая по тем временам книга Золя «Нана». Нет никаких сомнений в том, что эта работа Золя стала для группы молодых писателей толчком, чтобы вырваться из узкого горизонта, до тех пор питающегося иллюзиями идеи греческого ирредентизма (воссоединение исконно греческих земель) и осознать, что мир прижимается к социальной революции. В литературе отодвигаются в сторону более добрые чувства, виртуальная реальность, по крайней мере, в "реалистической школе" наблюдается всемогущество инстинктов и ухудшение психического состояния, что параллельно в это время является и объектом научных исследований.

В реалистическом письме автор соблюдает объективное отношение к описываемым им самым событиям, позволяет им говорить самим за себя, и, в дополнение к этому, выбирает общие темы, делится своим опытом. Автора уже не интересуют героические подвиги и приключения, как это происходит в романтизме и в историческом романе; он больше заинтересован в повседневных поступках, в повседневной деятельности. То же самое происходит в развитии реализма, т.е. в натурализме, при той разнице, что он изучает этическое поведение лиц дабы показать, что они находятся в плену внешних и внутренних сил, которые лишают их свободы, поэтому он выбирает и более провокационные темы, настаивая при этом на тщательном описании. «Нана» Золя послужил манифестом реализма и натурализма в Греции и в других странах. Конечно, вступление реализма не осталось без реакции. Лозунги натурализма, такие как космополитизм и изучение человеческих страданий ожидалось, что встретят своих противников, поскольку они дистанцируются от оптимистичных национальных идеалов. Те, кто чувствовал определенную ответственность на своих плечах за судьбу нации, не могли не реагировать на угрозу, тлеющую по их мнению, в работе Э. Золя. Изменения, однако, придет.

Πρώιμα δείγματα της ηθογραφίας συναντάμε ήδη στην προηγούμενη λογοτεχνική περίοδο στο μυθιστόρημα του Παύλου Καλλιγά (1814- 1896) *''Θάναος Βλέκας''* (1855) και στο ανώνυμο *''Η στρατιωτική ζωή εν Ελλάδι''* (1870), αλλά ως ανεξάρτητο και αυτοτελές είδος οργανώθηκε από τους πεζογράφους της γενιάς του 1880. Στην Ελλάδα λοιπόν η ηθογραφία εμφανίζεται γύρω στο 1880 και πραγματώνεται κυρίως με το διήγημα.. Το διήγημα στην περίοδο πριν το 1880 δεν θεωρείτο σοβαρό είδος και δεν καλλιεργήθηκε ιδιαίτερα. Δημοσιεύονταν κυρίως μεταφράσεις και ό,τι ελληνικό κυκλοφορούσε ήταν κακή μίμηση ξένων έργων που κύριο στόχο είχε να διασκεδάσει τους αναγνώστες των περιοδικών και των εφημερίδων.

Ранние образцы бытописательного романа уже встречались в предыдущем литературном периоде в романе Павлоса Калигаса (1814 - 1896) *«Τανος Vlekas»* (1855), а также в анонимном романе *«Жизнь военных в Греции»* (1870), но, при этом, в качестве независимого и автономного жанра бытописательный роман осуществляется писателями поколения 1880-х годов. В Греции

бытописательный роман появляется в 1880-е годы и воплощается в виде рассказов. В период до 1880 года *рассказ* не считался серьезным жанром и не особо развивался. В основном публиковались рассказы в переводе, а греческий рассказ представлял из себя плохую имитацию иностранных произведений, главной целью которой было развлечь читателей журналов и газет.

Επίσημα, την ηθογραφία εγκαινιάζει ο Δημήτριος Βικέλας με το προδρομικό του έργο *''Λουκής Λάρας''*. Σημείο εκκίνησης της αφήγησης είναι το 1821, όταν ο εικοσάχρονος τότε Λουκής Λάρας βρίσκεται στη Σμύρνη και ασχολείται με το εμπόριο μαζί με τον πατέρα του. Στο έργο παρακολουθούμε την περιπέτεια αυτού του αντλήρωα ο οποίος, αν και διαθέτει ψυχικά χαρίσματα και σωματικά προσόντα, δε συμμετέχει ενεργά στον αγώνα του '21, αλλά προσπαθεί να επιβιώσει μέσα σε αυτόν. Καταφεύγει αρχικά στη Χίο, μετά στην Μύκονο, τις Σπέτσες, την Τήνο. Τελικά, επιστρέφει κρυφά στη Χίο, για να ξεθάψει και να πάρει μαζί του κάποια κοσμήματα και ασημικά, που είχε κρύψει στον κήπο του σπιτιού του λίγο πριν αναχωρήσουν για τη Μύκονο. Μετά από κόπους και κινδύνους πετυχαίνει το παράτολμο έργο του, αλλά αμέσως ανταλλάσσει τον θησαυρό του για να σώσει μια αιχμάλωτη στους Τούρκους κοπέλα, κόρη ενός φίλου του πατέρα του. Το έργο καταλήγει στην αναπόληση της ευτυχισμένης πια ζωής του Λουκή, αφού αποκατέστησε τα αδέρφια του, παντρεύτηκε την κόρη που έσωσε και έφτιαξε μαζί της μια μεγάλη και ευτυχισμένη οικογένεια. Η μορφή του έργου είναι απομνημονευματική και ήδη εισήγαγε δυο βασικά στοιχεία από εκείνα που θα χρησιμοποιήσει αργότερα η νέα πεζογραφία, το βιωμένο προσωπικό στοιχείο και τον χαμηλό τόνο μιας οικείας έκφρασης. Αν και το έργο αναφέρεται στα χρόνια της επανάστασης του '21 και θεματικά ανήκει στην προηγούμενη σχολή, η όλη αντιμετώπιση βρισκόταν σε επίπεδο πλησιέστερο προς τη νέα τάση.

Με τις καινοτομίες του ο Βικέλας βρίσκεται στο μεταίχμιο ανάμεσα στο παλιό και το νέο χωρίς ο ίδιος να επιζητά μια ρήξη με το κατεστημένο. Η μεγάλη όμως αποδοχή του έργου του ήταν και μια επισημοποίηση της αντικειμενικής ανάγκης ανανέωσης. Ο Δ. Βικέλας (1835- 1908) ήταν Έλληνας λόγιος, ποιητής και πεζογράφος. Είναι επίσης γνωστός για τη συμμετοχή του στην επιτροπή διοργάνωσης των Ολυμπιακών Αγώνων της Αθήνας το 1896. Μάλιστα, ήταν και ο πρώτος πρόεδρος της ΔΟΕ. Ασχολήθηκε με το εμπόριο και απέκτησε αρκετά χρήματα. Έζησε στο Λονδίνο, το Παρίσι και τελικά στην Αθήνα όπου ανέπτυξε αξιόλογη κοινωνική και πολιτιστική δράση όπως ήταν η ίδρυση του συλλόγου για την διάδοση ωφέλιμων βιβλίων το 1899.

Οфициальным родоначальником жанра в Греции считается Димитриос Викелас своим передовым произведением *«Λουκис Λαρας»*. Отправной точкой повествования является 1821 год, когда двадцатилетний Лукис Ларас находится в Смирне и занимается торговлей вместе со своим отцом. В произведении мы следим за приключениями этого антигероя, который, несмотря на то, что обладает и психическими качествами и физическими данными, не принимает активное участие в Освободительной борьбе, но пытается выжить в ней. Находит убежище на острове Хиос, потом

переезжает на Миконос, на Спецес, на Тинос. В конце концов, он возвращается тайно на о. Хиос, чтобы раскопать и забрать некоторые ювелирные изделия и столовое серебро, которое он спрятал в саду своего дома незадолго до отъезда на Миконос. После тягот и опасностей достигает своей смелой и дерзкой цели, но тут же ему приходится обменять сокровище, чтобы спасти из турецкого плена девушку, дочь друга его отца. Произведение завершается созерцанием счастливой жизни Луки, который устроил своих братьев, женился на дочери друга отца, которую спас, и создал с ней большую и счастливую семью. Формат произведения ближе к воспоминаниям, к мемуаристике и уже вводит два ключевых элемента, которые в дальнейшем будет активно использовать новая проза, т.е. бытовой частный элемент и низкий тон выразительности. Хотя действие разворачивается в годы Освободительной революции и тематически относится к предыдущей школе, вся постановка действия ближе к новому течению.

Со своими инновациями Викелас находится на границе между старым и новым подходом, при этом не стремясь к разрыву со статус-кво, со существующим порядком вещей. При этом, широкое принятие и восприятие его произведения явилось признанием объективной потребности в обновлении. Димитрис Викелас (1835 - 1908) был греческим ученым, поэтом и романистом. Он также известен своим участием в оргкомитет Олимпийских игр в Афинах в 1896 году. В самом деле, был первым президентом МОК. Занимался предпринимательской/торговой деятельностью, и нажил существенное состояние. Он жил в Лондоне, Париже и, наконец, в Афинах, где он развивал активную общественную и культурную деятельность, такую как создание клуба в 1899 году для распространения полезных книг.

Την πραγματική όμως ώθηση για την ηθογραφία έδωσαν δυο άλλα φιλολογικά γεγονότα που συνέβησαν το 1883. Το πρώτο είναι η δημοσίευση του αποκαλυπτικού για την εποχή διηγήματος του Γ. Βιζυηνού *'' Το αμάρτημα της μητρός μου ''* στο σημαντικότερο λογοτεχνικό περιοδικό της εποχής, την *Εστία* (1875-1896). Το δεύτερο είναι ο διαγωνισμός διηγήματος που λίγο μετά η *Εστία* προκήρυξε. Εμπνευστής και ψυχή αυτής της πρωτοβουλίας ήταν ο Ν. Γ. Πολίτης που πιθανότητα συνέταξε και την προκήρυξη του διαγωνισμού. Ο Πολίτης (1852 – 1921) με σπουδές στο εξωτερικό σηματοδότησε την επίσημη καθιέρωση της επιστήμης της Λαογραφίας στην Ελλάδα και την έναρξη των λαογραφικών σπουδών. Ήδη από το 1890 ο Πολίτης δίδασκε ως καθηγητής της Ελληνικής Μυθολογίας και Αρχαιολογίας στη Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών. Επιδίωξε λοιπόν να στρέψει το ενδιαφέρον των λογοτεχνών προς τον κόσμο που είχαν αποκαλύψει οι λαογραφικές μελέτες του. Χαρακτηριστικός είναι ο όρος που θέτει ο διαγωνισμός *'' η υπόθεσης του διηγήματος είναι ελληνική, θα συνίσταται εις περιγραφή του βίου του ελληνικού λαού εν οποιαδήποτε των περιόδων της ιστορίας αυτού ή εις εξιστόρηση επεισοδίου τινός της ελληνικής ιστορίας''*. Σχετικά με το διήγημα συμπληρώνει ο ίδιος ότι *''τούτο το είδος της φιλολογίας δύναται να ασκήσει μεγάλην ηθικόν επιδραση...επι του εθνικού χαρακτήρες και της διαπλάσεως εν γένει των ηθών''*. Πρέπει να σημειωθεί ότι βασικός στόχος του

κύκλου της *Εστίας* ήταν η δημιουργία εθνικής πεζογραφίας απαλλαγμένης από την άγονη και δουλική μίμηση ξένων προτύπων.

Но реальным толчком для жанра бытописательной прозы/романа послужили два других литературных события, произошедших в 1883 году. Первое - это публикация романа-открытия для своей эпохи Георгиоса Визииноса «*Γρεχ μοεῖ μητερι*» в самом важном литературном журнале того времени *Эстиа* (=Очаг) (1875 - 1896). Второе событие - это конкурс рассказов, объявленный самым журналом *Эстиа*. Инициатором, вдохновителем и душой этого мероприятия был Политис, который, вероятно, составил и текст-анонсирование конкурса. Политис (1852 - 1921), получивший образование за границей, ознаменовал официальное введение науки о фольклоре в Греции и начала фольклористики. Еще с 1890 года Политис преподавал греческую мифологию и археологию на Филосовском ф-те Афинского Университета. Он стремился направить интерес литераторов и литературоведов в мир фольклористики, в который он сам окунулся. Характерны условия конкурса, которые звучат следующим образом: «сюжет рассказа должен быть греческим, он должен описывать быт греческого народа в любой период своей истории или рассказывать про конкретное событие греческой истории». Про сюжет он добавляет, что «подобного рода литературный жанр может оказать огромное моральное влияние... на национальном характере и на формирование морали и нравов в целом». Следует отметить, что основная цель цикла журнала *Эстиа* было создание национальной прозы, свободной от бесплодного и рабского подражания зарубежным образцам.

Η συγκύρια αυτή αποτέλεσε το οριακό σημείο για τη γηγενή διηγηματογραφία, η οποία παύει να θεωρείται πια ελαφριά φιλολογία. Η ηθογραφία είναι γέννημα μιας εποχής που επιζητούσε την εθνική αυτογνωσία, την ευρύτερα τότε επιδιωκόμενη στροφή στις ρίζες. Είναι εποχή που η επιστήμη της λαογραφίας με τη συλλογή και μελέτη δημοτικών τραγουδιών, παραμυθιών, την καταγραφή εθίμων, παραδόσεων και άλλων λαϊκών εκδηλώσεων προσφέρει στην ηθογραφία πλούσιο υλικό για εκμετάλλευση.

Этот случай стал переломным моментом в греческом повествовании, который перестает восприниматься как легкий литературный жанр. Бытописательный роман - это произведение/плод эпохи, которая стремилась к национальному самосознанию, к широкому обращению к своим корням, к историческому прошлому. Это время, когда наука о фольклоре, когда сбор и изучение народных песен, сказок, записи нравов и обычаев, традиций и других народных мероприятий предоставляет бытописательному роману богатый для применения материал.

Ο πρώτος διαγωνισμός δεν απέφερε αριστουργήματα, αλλά χάραξε τον δρόμο και οριοθέτησε την ανάπτυξη του ηθογραφικού διηγήματος. Τα έργα που υποβλήθηκαν ήταν μετριότατα, ξεχώρισαν δύο εμπνευσμένα από τα αγροτικά ήθη: «*Η Βοσκοπούλα του Πίνδου*» και «*Η Χρυσούλα*» του Γ. Δροσίνη, το τελευταίο μάλιστα, ένα αγροτικό ειδύλλιο, πήρε και το βραβείο των τριακοσίων δραχμών. Σε αυτά τα πρώτα έργα φαίνονται και τα τυπικά στοιχεία που θα χαρακτηρίζουν για κάποιο διάστημα την ηθογραφία: αγροτικό ειδύλλιο, σκηνές Ελλήνων χωρικών, προσεκτική λεπτομέρεια, διήγηση ομαλή, διάλογος αβίαστος και ζωντανός, πλοκή απλούστατη.

Первый конкурс не принес шедевров, но проложил путь и отметил развитие бытописательной прозы/новеллистики. Проекты, представленные в конкурсе, были посредственными, выделяются только два произведения, вдохновленные сельскими нравами: «*Пастушка из Пиндос*» и «*Χρисуλα*» Γ. Дросиниса. Второе произведение, «*Сельская идиллия*», было удостоено приза в триста драхм. В этих ранних работах можно проследить типичные элементы, которые характеризуют некоторое время жанр: сельский роман, сцены из греческой деревни, осторожная детальность, гладкое повествование, непринужденный, живой диалог, простой сюжет.

Η Εστία λοιπόν αποτέλεσε το βήμα από όπου ορμήθηκε το νεοελληνικό διήγημα και το λογοτεχνικό κέντρο όπου κατέφυγαν όλοι οι εκπρόσωποι του είδους. Για δέκα και περισσότερα χρόνια θα φιλοξενήσει στις σελίδες της μερικά από τα πιο γνωστά σήμερα ονόματα της λογοτεχνίας και κάποια από τα καλύτερα δείγματα του είδους.

Таким образом, журнал *Эстия* послужил отправной точкой, откуда взлетел новогреческий рассказ и стал литературным очагом, куда прибегали за «убежищем» все представители этого жанра. За десять с лишним лет он на своих страницах окажет гостеприимство некоторым из самых известных имен в современной литературе, и некоторым из лучших образцов жанра.

Σχεδόν οι περισσότεροι λογοτέχνες της Νέας Αθηναϊκής Σχολής έγραψαν ηθογραφικά διηγήματα. Αυτός ο ιδιαίτερος δημιουργικός οργανισμός συνδέεται άμεσα και με την εμφάνιση νέων εφημερίδες και περιοδικών. Χαρακτηριστικό είναι ότι τη διετία 1882-3 εκδόθηκαν 104 νέες εφημερίδες πλάι στις ήδη υπάρχουσες και 8 νέα περιοδικά. Η άνοδος του δείκτη εκδόσεων σήμαινε παράλληλα και την αύξηση της ζήτησης διηγημάτων. Έτσι, η δυνατότητα απορρόφησης των ηθογραφημάτων πολλαπλασίαζε την παράγωγη πράγμα που εξηγεί μέχρι ενός σημείου την μεγάλη άνθιση του διηγήματος αυτή την περίοδο. Άλλωστε, η δημοσίευση διηγημάτων υπήρξε για πολλούς συγγραφείς βασική βιοποριστική δραστηριότητα. Επιπλέον, η περιγραφή των αμιγών ελληνικών ηθών στην πεζογραφία εξασφάλιζε την ελληνική πρωτοτυπία κατά τον Παλαμά, έσωζε από τον αφανισμό την παράδοση κατά τον Καρκαβίτσα και έδειχνε ένα υγιέστατο και αισιόδοξο έθνος κατά τον Δροσίνη.

Большинство писателей Новой Афинской Школы писали бытописательные романы. Данная особая творческая плодovitость напрямую связана с появлением новых газет и журналов. Весьма характерно то, что в период 1882-83гг. в свет вышло 104 новых газет наряду с уже существующими и 8 новыми журналами. Рост индекса издательской деятельности параллельно означал увеличение спроса в повестях/рассказах. Таким образом, возможность потребления такого количества бытописательной прозы умножала и их производство, что в определенной степени объясняет расцвет рассказа в этот период. Кроме того, публикация рассказов для многих писателей являлась средством для существования. Более того, описание в прозе чисто греческих нравов обеспечивало, согласно поэту Костису Паламе, греческую оригинальность, спасала, согласно поэту Каркавице, традиции от вымирания, и выдвигала на передний план, согласно Дросинису, все прелести здорового и оптимистичного народа.

Παρά τα πρώτα μέτρια έργα τα στοιχεία διαφορισμού της Νέας Σχολής από την Παλιά φάνηκαν. Αυτά αφορούσαν την λογοτεχνική υλη και τον τρόπο αισθητικής οργάνωσης της. Το ηθογραφικό διήγημα αντί να αντλεί το περιεχόμενο από το απώτερο παρελθόν και τις γραπτές πηγές, καταφεύγει στη βιωματική μνήμη και την προφορική παράδοση που απηχούσαν το παρόν ή το άμεσο παρελθόν. Το ηθογραφικό διήγημα βεβαία δεν παρουσιάστηκε με τις πρώτες του μορφές ολοκληρωμένο. Πέρασε από στάδια εξέλιξης για να φτάσει στην τελική του μορφή. Μπορούμε να οριοθετήσουμε την εξέλιξη του ηθογραφικού διηγήματος σε τρεις περιόδους:

Несмотря на первые посредственные произведения, сразу стали очевидны элементы, отличающие Новую Школу от Старой. Это касается не только литературной материи/сырья, но и способа ее как эстетического оформления. Бытописательный роман черпает свое содержание из далекого прошлого и письменных источников, он прибегает к эмпирической памяти и устной традиции, в которых отражается настоящее или недавнее прошлое. Бытописательный рассказ в своих ранних формах не представлен в своем совершенстве. Он прошел несколько стадий/этапов становления и развития/эволюции, пока не достиг своей окончательной формы. Мы можем определить эволюцию бытописательной новеллистики в три периода:

Η πρώτη εκδηλώνεται στα 1883 με το διαγωνισμό διηγήματος της *Εστίας* και "εξαντλείται" μερικά χρόνια αργότερα, γύρω στα 1890. Χαρακτηριστικό γνώρισμα της περιόδου αυτής που εκπροσωπείται από τους Δροσίνη, Χρηστοβασίλη, Εφταλιώτη, Κρυστάλλη κ.ά., είναι το λαογραφικό ενδιαφέρον και η εξιδανίκευση της ζωής στην ελληνική ύπαιθρο. Σ' αυτή τη φάση που συμπίπτει με τους διαγωνισμούς διηγήματος η ηθογραφία βρίσκει τους συγγραφείς ενθουσιασμένους με το πολύτιμο υλικό των παραδόσεων, ένας ολόκληρος κόσμος ξανοίγεται μπροστά τους. Το πρόβλημα όμως είναι κυρίως μορφής. Η επιστημονική παρέμβαση του λαογράφου Πολίτη που υποδείκνυε την ανάπλαση του παραδοσιακού κόσμου σε λογοτεχνία περιέπλεξε την κατάσταση. Υπάρχουν έργα στο μεταίχμιο της

λογοτεχνικής και μη λογοτεχνικής δημιουργίας. Τέτοια έργα είναι ταξιδιωτικές εντυπώσεις και οδοιπορικά και διασκευές δημοτικών τραγουδιών και λαϊκών παραδόσεων. Ο, τι εμφανίστηκε στην αρχή δεν ήταν ακριβώς διήγημα. Ήταν αφηγήματα παραδοσιακά, αναπλάσεις, άπλες, καταγραφές εθίμων, δημοσιογραφικές ανταποκρίσεις. Η ασάφεια στις αισθητικές απαιτήσεις και η εύκολη υποδοχή εργασιών που παρέθεταν απλά λαογραφικό υλικό δημιούργησε ανασχές στην γοργή εξέλιξη του είδους. Η ζωή της ηθογραφίας παριστανόταν πολλές φορές τόσο ειδυλλιακή και απροβλημάτιστη που για τους πολλούς βέβαια είχε μεγάλη γοητεία είτε γιατί δεν την είχαν γνωρίσει καθόλου είτε γιατί την αναπολούσανε. Σ' αυτή την φάση πέρα από ευάριθμες εξαιρέσεις το ηθογραφικό διήγημα έμεινε στην επιφάνεια των πραγμάτων και πρόβαλλε μια ψευδεπίγραφη λαϊκή ζωή.

Первый период проявляется в 1883 году литературным конкурсом журнала *Эстия* и исчерпает себя спустя несколько лет, в 1890 году. Особенность этого периода, представленного такими литераторами, как Дросинис, Христовасилис, Эфталиотис, Кристаллис и др., состоит в фольклорном интересе/в интересе к фольклору и к идеализации жизни в греческой деревне/в сельской местности. На этом этапе, который совпадает с проведением литературных конкурсов, бытописательный роман ассоциируется с восторженными богатством материала греческих традиций писателями; весь мир открывается перед ними. Проблема, однако, наблюдается в форме. Научное вмешательство Политиса, указавшее на перевоплощение традиционного мира в литературу, осложнило ситуацию. Ведь существуют произведения на грани литературного и не-литературного творчества. К таким произведениям относятся путевые заметки, воспоминания, мемуаристика, обработка народных песен и народных традиций. То, что появилось вначале, не соответствовало жанру романа. Это было традиционное повествование, доработки, простые описания нравов и обычаев, журналистские корреспонденции. Неясность в эстетических требованиях и легкое принятие работ, просто описывающих фольклорный материал, создавали препятствия в деле быстрой эволюции жанра. Жизнь в бытописательной прозе часто представлялась настолько идеальной/идиллической и безоблачной, что многих это очаровывало, либо потому, что они не были знакомы с ней (т.е. с сельской жизнью), либо потому, что по ней скучали. На этом этапе, за редкими исключениями, бытописательный роман останавливался на поверхности вещей и пронизывался фальшивым описанием народной жизни.

Ήταν περισσότερο λαογραφισμός με μια διάθεση νοσταλγικής μνήμης. Άλλωστε εκείνο που ζητήθηκε ήταν η ανάπλαση του θαυμάσιου εκείνου κόσμου και όχι η κριτική προβολή των μελάνων σημείων του. Έτσι, οι πρώτοι ηθογράφοι είναι σαν να υπακούν όλοι σε μια εντολή " περιγράψτε τη ζωή του χωριού σας " κάτι που το κάνουν χρησιμοποιώντας ένα ύφος απλό και λιτό. Το έργο «*Βοτάνι της αγάπης*» του Δροσίνη ίσως είναι το πλησιέστερο στο πρόγραμμα της «*Εστίας*». Μια ιστορία αγάπης ανάμεσα σε ένα νέο και μια γυφτοπούλα που δένει χάρη στο βοτάνι της αγάπης, έτσι, ώστε, όταν ο ήρωας θελήσει να εγκαταλείψει την ηρωίδα, να έχουμε το θάνατο και των δύο. Ο Γιάννης ερωτεύεται τη γυφτοπούλα

Ζαμφουρα. Τον καίει ένα αίσθημα "αποστροφής και επιθυμίας" , ένα "αίσθημα ανόσιον" . Εκείνη του πουλάει το βοτάνι της αιώνιας αγάπης και συμβαίνει ακριβώς εκείνη να πάρει το φίλτρο από τα χέρια του και να τον ερωτευτεί παραφορά. Οι έρωτές τους είναι ποιητικότετοι και γραφικότετοι. Μόνο το στρατιωτικό τους χωρίζει. Αλλά όταν αυτός απολυθεί και επιστρέψει, αρραβωνιάζεται με μια μοναχοκόρη "εύπορον και εξ εντίμου οικογενείας" . Τα μάγια όμως δε διαλύονται και ο έρωτας δε θα τους αφήσει ελεύθερους: σε μια συνάντησή τους σε ένα απότομο μονοπάτι, η γυφτοπούλα πέφτει στη θάλασσα και πνίγεται, ενώ ο νέος βρίσκεται σκοτωμένος. Η πλοκή είναι πρόφαση για μια γραφή ειδυλλιακή, εκστατική, απλούστατη στα φραστικά μέσα και γοητευτική.

Это было похоже больше на популизм, с оттенком на ностальгическую память. Тем более, то, что требовалось и ожидалось – это было воспроизведение того удивительного мира а не критическое рассмотрение его темных пятен. Таким образом, первые бытописатели, как будто под единую команду «опишите бытие Вашего села», воспроизводят его путем простого и скромного стиля. Произведение «Трава любви" Дросиниса, пожалуй, ближе всего к программе журнала «Эстиа». История любви между юношей и цыганкой, которая становится крепче благодаря травке любви в результате чего, когда герой отважится покинуть героиню, оба погибают. Яннис влюбляется в цыганку Замфиру. Его зажигает, пронизывает чувство «отвращения и желания», "нечестивое, грешное чувство". Она продает ему траву вечной любви, и случается так, что она просто хватает эликсир любви из его рук и страстно влюбляется в него. Описание их любви поэтичнее и живописнее. Из разлучает только военная повинность. Но когда он завершает службу и возвращается домой, он обручается на дочери "из богатой и честной, уважающей себя семьи". Но заклинание не растворяется и любовь не оставит их в покое: на случайной встрече в тропинке, цыганка падает в море и тонет, а юноша находится убитым. Сюжет является поводом для написания идиллического письма, простого-доступного с точки зрения словесности и при этом чарующего читателей.

Το μεγαλύτερο κέρδος αυτής της πρώτης ηθογραφίας ήταν, πως στρέφοντας το βλέμμα της προς την αγροτική και θαλασσινή ζωή προσάρμοσε στη λιτότητα το εκφραστικό της ύφος. Οι συγγραφείς ακολουθώντας τη δημοτική γλώσσα του απλού λαού ανταποκρίνονται στις επιταγές του ρεαλισμού για αληθοφάνεια κάτι που οδηγεί στο γλωσσικό επιπλέον ζήτημα που εκείνη τη περίοδο γνωρίζει την πιο οξεία φάση του. Τα διαλογικά μέρη ενός ηθογραφικού διηγήματος είναι ο χώρος, που η δημοτική κατάκτησε πριν επικρατήσει στο σύνολο ενός αφηγήματος. Στα υπόλοιπα τμήματα της αφήγησης επικρατούσε η καθαρεύουσα, η επίσημα αποδεκτή γλώσσα.

Самым большим достижением этого первого бытописательного романа было то, что он обратил свой взор на повседневную жизнь села и приморских поселений, объединил простоту языка с выразительностью стиля. Авторы используют язык демотики, простонародный язык обычных

людей, который отвечает требованиям реализма и правдоподобности, что приводит к другим лингвистическим проблемам, которые переживают в этот период одну из наиболее острых фаз. Диалогами в бытописательных романах была та часть произведения, которая писалась на демотики еще задолго до того, как появились новеллы полностью написанные на нем. В остальных разделах повествования преобладал язык кафаревуса - официально принятый язык.

Ξεχωριστή θέση σε αυτή την πρώτη περίοδο είναι τα διηγήματα του Βιζυηνού (1849 – 1896) , του πραγματικού εισηγητή του ηθογραφικού διηγήματος. Διαβάζοντας τα οχτώ όλα κι όλα διηγήματα του, καταλαβαίνουμε ότι ο Βιζυηνός όπως γράφει ο Π. Μουλάς μπορεί να κλείνει μέσα στο έργο του ένα πλήθος από λαογραφικά στοιχεία, αλλά βρίσκεται πολύ μακριά από τους απλοϊκούς «ηθογράφους» της γενιάς του. .Κι αυτό γιατί η ηθογραφία μας δίνει συνήθως μια φωτογραφική, μια επίπεδη όψη του κόσμου, από τον οποίο λείπει η τρίτη διάσταση, το βάθος της ανθρώπινης ψυχής. Αυτή τη διάσταση στη νεοελληνική πεζογραφία την έφερε πρώτος με το έργο του ο Γ. Βιζυηνός''. Είναι ο λόγιος που παρακολούθησε από κοντά στο εξωτερικό την πορεία του θετικισμού, του νατουραλισμού, την εξέλιξη της πειραματικής ψυχολογίας, της φιλοσοφίας και της αισθητικής. Το αφηγηματικό του υλικό αντλείται από προσωπικές και οικογενειακές μνήμες, από τις παραδόσεις και τα βιώματα της λαϊκής ζωής στην ιδιαίτερη πατρίδα του,τη Βιζύη της Θράκης.

Особое место в этом первом периоде занимают рассказы Визииноса (1849 - 1896), настоящего основателя жанра бытописательного рассказа. Читая все восемь его рассказов, мы понимаем, что Визиинос, как пишет П. Муллас, в своем рассказе может объединить целый ряд фольклора, но при этом остаться далек от наивной моралистики, свойственной писателям его поколения. А все потому, что этот жанр обычно дает плоский, фотографический взгляд на мир, в котором не хватает третьего измерения, глубины человеческой души. Этот аспект в современной прозе привнес впервые в своем произведении Г. Визиинос. Он явился тем ученым-писателем, который внимательно следил за развитием позитивизма, натурализма, экспериментальной психологии, философии и эстетики. Описательная часть его произведений заимствована из личных и семейных воспоминаний, традиций и опыта людей, живущих на его исторической родине, Визия во Фракии .

Το υλικό αυτό ενισχυμένο από το στέρεο υπόβαθρο της παιδείας του και την επιστημονική γνώση της ψυχολογίας διοχετεύεται στα διηγήματά του. Ανακαινιστής και πρωτοπόρος, ανοίγει το δρόμο της νεοελληνικής διηγηματογραφίας. Η αφήγηση σε πρώτο πρόσωπο, η μυθιστορηματική πλαστικότητα των χαρακτήρων, οι δραματικές συγκρούσεις, η δομή, η δραματικότητα, η άρτια τεχνική της αφήγησης - η ενδιαφέρουσα διαπλοκή του ιστορικού και του αφηγηματικού χρόνου - είναι μερικά από τα βασικά γνωρίσματα του "Αμαρτήματος της μητρός μου" αλλά και των άλλων επτά διηγημάτων του. Και τα

οχτώ δημοσιεύτηκαν την πενταετία 1883- 85 γ'αυτο και πιο πολύ τυπικά τον εντάσσουμε στην πρώτη περίοδο.

Этот материал в союзе с его фундаментальным образованием и знанием научной психологии выливается в его рассказы. Новатор и пионер-первопроходец, он первый прокладывает путь современной греческой новелле. Повествование от первого лица, пластичность вымышленных персонажей, драматический конфликт, структура, драматичность, совершенство техники повествования - интересное переплетение исторического и временного повествования - являются лишь некоторыми из отличительных черт новеллы «Грех моей матери», а также и других семи его рассказов. Все восемь были опубликованы в течение пяти лет, 1883 - 85, и только поэтому мы формально включаем его в первый период.

'' Το αμάρτημα της μητρός μου '' είναι το πρώτο καθεαυτό νεοελληνικό διήγημα και είναι αυτό που δίνει το πρώτο σύνθημα για την ανάπτυξη της ηθογραφίας, όταν δημοσιεύεται στα 1883. Σε αυτό ο Βιζυηνός αντλώντας από τα προσωπικά του βιώματα μιλάει για την μητέρα του που άθελα της πλάκωσε στον ύπνο της τη μικρή της κόρη και αυτό το αμάρτημα τη βασανίζει για όλη της τη ζωή.

Οι περισσότεροι μελετητές όμως θεωρούν αριστούργημα του το '' Μοσκόβ Σελημ ''. Προκειται για την ιστορία ενός Τούρκου που οι δικοί του τον έχουν ποτίσει με πικρές και που τελικά ανακαλύπτει την καλοσύνη στους εχθρούς του, τους Ρώσους, όταν τον έπιασαν αιχμάλωτο. Για αυτή την ρωσοφιλία του η κοινωνία του έχει δώσει το κοροϊδευτικό παρατσούκλι Μοσκόβ Σελημ.

«Грех моей матери» - первая современная греческая новелла, которая после своей публикации в 1883 году, явилось толчком к развитию бытописания. В ней Визинос, опираясь на свой личный опыт, говорит о матери, которая невольно задавила во сне свою маленькую дочь, и этот грех мучил ее всю оставшуюся жизнь.

Но большинство исследователей считают шедевром его произведение «Москов Селим». Это история о некоем турке, которого свои люди горько мучили и который, в конце концов, нашел понимание и доброту у своих врагов, русских, когда попал к ним в плен. И именно из-за его любви к русским, ему дали насмешливое прозвище Москов Селим.

Στην δεύτερη περίοδο τα παραπάνω αρνητικά χαρακτηριστικά ξεπερνιούνται. Είναι η εποχή της ωριμότητας. Σε αυτό συνέβαλαν σημαντικά τα ρεύματα του ρεαλισμού και νατουραλισμού που πλέον γίνονται ουσιαστικό κτήμα της ελληνικής λογοτεχνίας. Μέλημα δεν ήταν πια η απλά αναπαράσταση αλλά η πιστή απόδοση της πραγματικότητας με καταγραφή και των προβλημάτων. Το περιβάλλον της υπαίθρου δεν είναι πια ο ειδυλλιακός χώρος ενός ευτυχισμένου παρελθόντος αλλά ένας χώρος γεμάτος αληθινή ζωή που πέρα από το καλό υπάρχει και το κακό. Οι σκοτεινές όψεις της ζωής βγαίνουν στο

προσκήνιο. Αυτό συμβαίνει γύρω στα 1890 οδηγώντας την ηθογραφία στην κορύφωση της, αφού οι λογοτέχνες υπερβαίνουν τις προδιαγραφές της προκήρυξης της *Εστίας* θα πάνε να θεωρούν την ηθογράφιση αυτοσκοπό, θα υποτάξουν τα ηθογραφικά στοιχεία στο γενικότερο αίτημα για αντικειμενική ανάλυση και ερμηνεία των κοινωνικών και ψυχικών φαινομένων. Επιπλέον, το ενδιαφέρον πλέον αγγίζει και τον χώρο της πόλης και όχι μόνο της υπαίθρου. Εδώ ανήκουν και οι δυο άλλοι μεγάλοι ηθογράφοι που μαζί με τον Βιζυηνό συμπληρώνουν την τριανδρία της πρώτης γραμμής, ο Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης και ο Ανδρέας Καρκαβίτσας.

Во втором периоде вышеуказанные характерные недостатки уже преодолены. Начинается период зрелости. И этому способствовали важные течения реализма и натурализма, которые становятся существенными достижениями греческой литературы. Писатели уже озабочены не просто воспроизведением, но и точной передачей действительности путем описания реальной действительности и существующих проблем. Сельская местность перестает быть идиллическим местом со счастливым прошлым, но место, полное истинной жизни, где кроме добра существует и зло. Темные стороны жизни выходят на первый план. Это происходит около 1890 и ведет жанр бытописания к своей вершине, так как писатели, выходя за рамки требований объявленных газетой «Эстия», перестанут считать бытописание самоцелью, но будут использовать ее элементы в общих требованиях по объективному анализу и интерпретации социальных и психологических явлений. Меняются и интересы-тематика, которые затрагивают уже и жизнь города, а не только деревни. Сюда относятся и два других великих писателя этого жанра, которые наряду с Визиносом составляют первый триумвират - это Александрос Пападиамандис и Андреас Каркавицас.

Ο Παπαδιαμάντης (1851 – 1911), γνωστός και ως «ο άγιος των ελληνικών γραμμάτων». Ξεκινά με ιστορικά μυθιστορήματα και στη συνέχεια επιδίδεται στα ηθογραφικά διηγήματα, τα θέματα των οποίων είναι κυρίως παρμένα από την ιδιαίτερη πατρίδα του, την Σκιάθο. Όταν δεν έκανε τέχνη τις παιδικές του αναμνήσεις από το νησί του, έπαιρνε τα θέματά του από τη ζωή των φτωχογειτονιών της Αθήνας. Έγραψε περίπου 200 διηγήματα πολλά εκ των οποίων είναι σύντομα και περιεκτικά. Χαρακτηριστικά της γραφής του είναι η εκκλησιαστική σύλληψη του ανθρώπου, η ιερότητα της φύσης, η ποιητικότητα και η έντονη ψυχογράφιση. Χαρακτηριστικά ο ίδιος είχε πει : «*Το έπ' έμοι, ενόσω ζω, και αναπνέω και σωφρονώ, δεν θα παύσω να υμνώ μετά λατρείας τον Χριστόν μου, να περιγράψω μετ' έρωτος την φύσιν, και να ζωγραφώ μετά στοργής τα γνήσια ελληνικά ήθη*». Η Φόνισσα (1903) θεωρείται το κορυφαίο έργο του. Κεντρικό πρόσωπο της ιστορίας είναι η *Φραγκογιαννού*, μία ηλικιωμένη χήρα, η οποία έζησε μια βασανισμένη ζωή ως παιδί, ως σύζυγος, ως μητέρα και ως γιαγιά, μαθημένη πάντα να υπηρετεί χωρίς αντιρρήσεις τους ανθρώπους του περιβάλλοντός της.

Александрос Пападиамандис (1851 - 1911), известный также как "святой греческой грамматики", начинает с исторических романов, а затем переходит на бытописательные рассказы, темы которых в основном взяты из его родного острова Скиатоса. Пападиамандис, когда не воплощал в произведения свои детские воспоминания с острова, брал темы для своих произведений из жизни трущоб Афин. Он написал около 200 рассказов, многие из которых являются краткими и лаконичными. Особенностью его письма был взгляд на человека с точки зрения церкви, святость природы, поэтичность и упор в описании человеческой души. Характерно то как он сам выразился об этом: "Пока я чувствую в себе жизнь, дышу и становлюсь мудрее, я не перестаю восхвалять Христа, пишу с любовью о природе, и рисую с восхищением подлинные греческие традиции".

«Убийца» (1903) считается апогеем среди его работ. Центральной фигурой этой истории является Франгоянну, пожилая вдова, которая прожила очень тяжелую жизнь начиная с того времени когда она была ребенком, женой, матерью и бабушкой, приученная всегда служить окружающим ее людям без каких-либо возражений.

Η πείρα τής δίδαξε ότι η ζωή για μια γυναίκα είναι γεμάτη βάσανα και η θεωρία της ήταν ότι η γέννηση ενός κοριτσιού δεν φέρνει παρά δυστυχία, όχι μόνο στο ίδιο το παιδί, αλλά και στην οικογένειά του, ιδίως αν είναι φτωχή. Ένα βράδυ καθώς ξενυχτάει στην κούνια της άρρωστης νεογέννητης εγγονής της, περνούν απ' το μυαλό της όλες οι δύσκολες στιγμές της ζωής που έζησε. Το μυαλό της θολώνει και σκοτώνει το βρέφος προκαλώντας του ασφυξία, ενώ ο θάνατος θεωρείται από τον γιατρό φυσιολογικός. Αν και αρχικά νιώθει τύψεις, κατά βάθος δεν μετανιώνει για την πράξη της. Αντίθετα, τής γίνεται έμμονη ιδέα ότι η μοίρα την έχει τάξει να σώσει τον κόσμο απαλάσσοντάς τον από μικρά κορίτσια. Ακολουθούν και άλλα εγκλήματα. Η χωροφυλακή την υπονιάζεται και αποφασίζει να τη συλλάβει. Στην προσπάθειά της να ξεφύγει από τους χωροφύλακες, η Φραγκογιαννού αποφασίζει να καταφύγει στο ερημητήριο ενός ασκητή και να του εξομολογηθεί τα αμαρτήματά της. Τη στιγμή όμως που προσπαθεί να ξεπεράσει ένα στενό πέρασμα, η παλίρροια την προλαβαίνει και η γερόντισσα πεθαίνει, ανάμεσα στην ανθρώπινη και τη θεία δικαιοσύνη.

Опыт научил ее, что жизнь женщины полна страданий и она считала, что рождение девочки не только приносит страдания ей самой, но и ее семье, особенно если семья бедная. Как то вечером, когда она бодрствовала над колыбелью больной новорожденной внучки, перед ее глазами прошла вся ее трудная жизнь. Эти воспоминания застилают ее разум, и она душист ребенка. Врач дает заключение, что смерть не была насильственной. Хотя сначала она чувствует угрызения совести, в глубине души, однако, не раскаивается в содеянном. Напротив, это становится навязчивой идеей. Она уверена, что судьба поставила перед ней задачу спасти мир, избавив его маленьких девочек.

Вслед за первым идут и другие преступления. Жандармерия ее подозревает и решает арестовать. Франгоянну стремясь уйти от жандармов, решает укрыться в ските у аскета и покаяться в грехах. Но в тот момент, когда она пытается преодолеть узкий проход начинается прилив и старая женщина погибает, находясь между человеческим и божественным правосудием.

Ο Ανδρέας Καρκαβίτσας (1865 – 1922) είχε μεγάλη αγάπη τα ταξίδια και γι' αυτό εργάστηκε ως γιατρός σε εμπορικό πλοίο και αργότερα στο στρατό. Έτσι, εξασφάλισε τη δυνατότητα να ταξιδεύει σε όλη την Ελλάδα και γνώρισε από κοντά τη ζωή των ανθρώπων που περιγράφει στο έργο του. Κατέγραφε συστηματικά τις εντυπώσεις του από τα ταξίδια. Κορυφαίο έργο του θεωρείται "Ο Ζητιάνος" (1896), ένα μυθιστόρημα, εξαιρετικό δείγμα νατουραλισμού, που αναφέρεται στις συνθήκες εξαθλίωσης της ζωής των χωρικών. Το κεντρικό πρόσωπο είναι ένας επαγγελματίας ζητιάνος που πλουτίζει εκμεταλλευόμενος την αθλιότητα και αμορφωσιά των χωρικών. Από τα διηγήματά του η πιο γνωστή συλλογή του είναι "Τα λόγια της πλώρης". Είναι σύντομα διηγήματα που στηρίζονται σε αφηγήσεις ναυτικών, που άκουσε ο συγγραφέας στα ταξίδια του. Ο Καρκαβίτσας συνδέεται στενά με το ρεύμα του νατουραλισμού. Χαρακτηριστικά του νατουραλισμού που υπάρχουν στα έργα του είναι η ακριβής παρουσίαση της πραγματικότητας και η κυριαρχία της φύσης και των κατώτερων ενστίκτων πάνω στον άνθρωπο. Γραφεί στην αρχή καθαρεύουσα, αλλά αργότερα με την επίδραση του Ψυχάρη στρέφεται αποκλειστικά στην δημοτική, γράφοντας μια καλοδουλεμένη και έντεχνη γλωσσά.

У Андреаса Каркавица (1865 - 1922) была большая любовь к путешествиям, и поэтому он сначала работает врачом на торговом судне, а позже в армии. Таким образом, он обеспечивает себе возможность путешествовать по Греции и знакомиться с жизнью людей, которых затем описывает в своих произведениях. Он систематически записывал впечатления от своих путешествий. Самым лучшим его произведением считается роман "Нищий" (1896), прекрасный пример натурализма, в котором рассказывается об ужасающих условиях жизни сельчан. Главным героем является профессиональным нищий, который обогащается, используя нищету и невежество крестьян. Из рассказов самым известным является сборник "Рассказы с палубы». Он основан на рассказах моряков, услышанных автором в своих путешествиях. Каркавиц тесно связан с течением натурализма. Признаки натурализма, присутствующие в его работах, состоят в точности представления реальности и господстве природы и низменных инстинктов над человеком. Сначала он пишет на кафаревусе, но позже, под влиянием Психари, переходит исключительно на демотики, пишет на хорошо обработанном и литературном языке.

Η τρίτη περίοδος ανανεώνει την ηθογραφία. Αυτό που στην προηγούμενη περίοδο είχε φάνει ως έμμεση κριτική τώρα γινόταν καταγγελία. Στην πρώτη δεκαετία του '20 τα σοσιαλιστικά ρεύματα είχαν

αναταράξει τα νερά. Οι δυο προικισμένοι λογοτέχνες, ο Κ. Θεοτόκης (1872 – 1923) ο Κ. Χατζόπουλος (1868 – 1920) έχοντας ζήσει στο εξωτερικό την θεωρητική θεμελίωση και τον αγωνιστικό παλμό των νέων σοσιαλιστικών ρευμάτων επιδίωξαν μέσα από τα κείμενα τους να αναδύεται η τομή στο γίγνεσθαι. Την περίοδο αυτή το νέο ήταν η κοινωνιστική καταγγελία. Η ανανεωμένη ηθογραφία προέβαλλε την γνωστή καθημερινότητα από άλλες πλευρές οι οποίες έφταναν στην καταγγελία.

Третий период обновляет бытописательный роман. То, что в предыдущем периоде выглядело косвенной критикой (или смотрелось как), теперь перешло в жалобу. В первое десятилетие 20-го столетия социалистические течения взбудоражили общество. Два одаренных литератора, К. Феотокис (1872-1923) и К. Хатзопулос (1868 - 1920), прожив за границей процесс теоретического становления и духа борьбы новых социалистических течений, стремятся посредством своих произведений показать процесс изнутри. В тот период новым был социальный протест. Обновленное бытописание стало показывать знакомую повседневность совсем с другого ракурса, что приводило в конце концов к обвинению .

Ο «Κατάδικος» του Θεοτόκη είναι ένα εκτεταμένο αφήγημα που γράφτηκε το 1919. Η υπόθεσή του τοποθετείται σε ένα αγροτικό χωριό της Κέρκυρας, ιδιαίτερης πατρίδας του συγγραφέα, όπου ζουν ο Γιώργης Αράθυμος με την όμορφη γυναίκα του, τη Μαργαρίτα και τα τρία παιδιά τους και ο Τουρκόγιαννος που δουλεύει ως υποτακτικός τους. Στη ζωή της οικογένειας μπαίνει ο Πέτρος Πέπονας, ένας γείτονας που αισθάνεται δυνατό έρωτα για τη Μαργαρίτα. Ο Τουρκόγιαννος που τρέφει ένα βαθύ και κρυφό αίσθημα για τη Μαργαρίτα («τη λατρεύει σαν Παναγία») έχει υποψιαστεί και παρακολουθεί το ζευγάρι προσπαθώντας να εμποδίσει την παρεκτροπή της Μαργαρίτας. Η παρουσία του Τουρκόγιαννου έχει γίνει ενοχλητική για τον Πέτρο και τη Μαργαρίτα· γι' αυτό τον διαβάλλουν στο Γιώργη, που διώχνει άγρια τον Τουρκόγιαννο από το σπίτι. Την άλλη μέρα ο Γιώργης βρέθηκε δολοφονημένος. Οι υποψίες έπεσαν στον Τουρκόγιαννο, που καταδικάστηκε σε ισόβια (Κατάδικος).

«Осуждений» Феотокиса – длинное, растянутое повествование, написанное в 1919 году. Сюжет рассказа нас переносит в деревню, на Корфу в, родной город автора, где живут Гиоргис Арафимос со своей красивой женой Маргаритой и их тремя детьми, и Туркоянос, который работает прислугой в их доме. В их жизнь входит Петрос Пепонас, сосед, который испытывает сильные чувства к Маргарите. Туркоянос, который питает глубокие и скрытые чувства к Маргарите ("любит, как Богородицу"), подозревает и следит за ними, пытаясь предотвратить измену Маргариты. Присутствие Туркоянос мешает Петросу и Маргарите, поэтому они наводят на него клевету и Гиоргис безжалостно гонит его из дома. На следующий день Гиоргиса находят убитым. Подозрение падает на Туркояноса, которого приговаривают к пожизненному заключению .

Ο Πέτρος και η Μαργαρίτα παντρεύονται. Λίγο αργότερα ο Πέτρος συλλαμβάνεται για κάποιο αδίκημα και φυλακίζεται. Μέσα στη φυλακή θα έρθει αντιμέτωπος με τον Τουρκόγιαννο και υπό το βάρος των ενοχών του θα ομολογήσει πως εκείνος σκότωσε το Γιώργη, για να έχει δική του τη Μαργαρίτα. Παρόλο που η ομολογία του θα μπορούσε να απαλλάξει τον άδικα καταδικασμένο Τουρκόγιαννο, εκείνος μη θέλοντας να διαταράξει την «ευτυχία» της Μαργαρίτας, δεν αφήνει τον Πέτρο να αναλάβει την ευθύνη της δολοφονίας, επιλέγοντας έτσι να παραμείνει για πάντα στη φυλακή.

Ο Τουρκόγιαννος, πιστεύει πως στη ζωή οι άνθρωποι θα πρέπει να κινούνται πάντοτε με γνώμονα την καλοσύνη και το δίκαιο. Ο ίδιος υπομένει καρτερικά τις δυσκολίες της ζωής του, χωρίς ποτέ να βλάπτει τους άλλους και χωρίς ποτέ να αδικεί κάποιον άλλο προκειμένου να κερδίσει κάτι εκείνος. Στον αντίποδα της ηθικής στάσης του Τουρκόγιαννου βρίσκεται η στάση του Πέτρου Πέπωνα, ο οποίος θεωρεί πως στη ζωή πρέπει να παίρνουμε τον έλεγχο της κατάστασης και με κάθε τρόπο να επιδιώκουμε ό,τι είναι καλύτερο για εμάς, έστω κι αν αυτό σημαίνει πως θα πρέπει να αδικήσουμε και να πληγώσουμε άλλους ανθρώπους. Για τον Πέπωνα το μόνο που έχει σημασία είναι στο τέλος να αποκτά ο καθένας εκείνο που θέλει, έστω και με ανήθικα μέσα, έστω κι αν χρειαστεί να φτάσει στο έγκλημα.

Петрос и Маргарита женятся. Вскоре после этого Петр был арестован за преступление и заключен в тюрьму. В тюрьме он встречается лицом к лицу с Туркоянсом и не выдержав угрызений совести признается ему, что это он убил Гиорггиса, чтобы Маргарита стала его женой. Несмотря на это признание, которое оправдало бы несправедливо осужденного Туркоянса, последний, не желая мешать "счастью" Маргариты, не позволяет Петросу взять на себя ответственность за убийство, и таким образом, выбирает пожизненное заключение в тюрьме.

Туркояннос считает, что в жизни люди должны действовать, опираясь на добро и справедливость. Он терпеливо переносит все тяготы жизни, никогда не вредит другим и никогда не делает никому ничего плохого, даже во благо себе. Совершенно отлична от морали Туркоянса мораль Петроса Пепонаса, который считает, что в жизни мы должны всегда брать контроль над ситуацией и всячески добиваться лучшего для нас, даже если это означает, что это несправедливо по отношению к другим людям. Для Пепона единственное что имеет значение это чтобы, в конце концов, каждый получал то что он хочет, даже используя безнравственные средства, даже если нужно пойти на преступление.

Παρά τα διαφορετικά στάδια εξέλιξης της ηθογραφίας μπορούμε να εντοπίσουμε και να καταγράψουμε μερικά βασικά χαρακτηριστικά της :

Несмотря на различные стадии развития бытописательного романа, мы можем проследить некоторые общие характеристики:

- Τα ηθογραφικά διηγήματα χαρακτηρίζονται συνήθως από έναν έντονο λυρισμό και εμπνέονται σε πολύ μεγάλο ποσοστό από τα προσωπικά βιώματα των ίδιων των συγγραφέων. Πολύ συχνό, μάλιστα, είναι το φαινόμενο κάθε πεζογράφος να χρησιμοποιεί τον τόπο καταγωγής του ως πλαίσιο για τα έργα του, ο Βιζυηνός την Θράκη, ο Κονδυλάκης την Κρήτη, ο Ξενοπούλος την Ζάκυνθο, ο Παπαδιαμάντης την Σκιάθο. Η μνήμη και η νοσταλγία είναι οι κινητήριες δυνάμεις έμπνευσης. Η αφήγηση λοιπόν προσγειώνεται στο παρόν ή το άμεσο παρελθόν και σε χώρους οικείου.

- Бытописательные романы обычно характеризуются глубоким лиризмом и в большинстве своем черпаются из личного опыта самих писателей. Очень часто, прозаики используют в своем произведении в качестве разворачивания событий свою малую родину. Визинос – Фракию, Кондилакис – Крит, Ксенопулос – Закинф, Пападиамантис – Скияфос. Память и ностальгия являются движущей силой вдохновения. Итак, повесть обращается к воспоминаниям о настоящем или недавнем прошлом, к знакомым местам.

- Οι περισσότεροι συγγραφείς αρέσκονται στην εθμογραφία και τη λαογραφία, στην αναλυτική δηλαδή καταγραφή των εθίμων και των ηθών του λαού, που πολλές φορές αποβαίνει σε βάρος της λογοτεχνικής αξίας των έργων τους. Υπάρχουν διηγήματα που απλώς καταγράφουν έθιμα, χωρίς να πετυχαίνουν τίποτε περισσότερο). Σε άλλες περιπτώσεις, βέβαια, όταν τα έθιμα εντάσσονται φυσιολογικά στον αφηγηματικό κορμό και το μύθο του διηγήματος, το αποτέλεσμα είναι πολύ επιτυχημένο.

- Большинство писателей ограничиваются описанием обычаев и фольклора, а именно подробному описанию нравов и обычаев народа, что часто приводит к понижению литературной ценности произведений. Существуют романы, которые просто описывают обычаи, и ничего больше. Совсем иное дело, когда обычаи гармонично вписываются и в описательную часть и в драматургию, в миф романа, тогда результат всегда успешен.

- Δεν πρέπει να απορούμε που το ελληνικό διήγημα συνδέθηκε αρχικά μόνο με την απεικόνιση της ζωής στην ύπαιθρο και το χωριό. Στα τέλη του 19ου αιώνα αυτή είναι η κυρίαρχη εικόνα ελληνικής ζωής, αφού η ηθογραφία συμπίπτει με την εδραίωση μιας αστικής τάξης που επιστρέφει νοσταλγικά στις αγροτικές της ρίζες. Ο αστικός χώρος της τότε πρωτεύουσας ήταν ένα μωσαϊκό προελεύσεων που αγωνιζόταν να βρει τη ταυτότητά του και να αυτοπροσδιοριστεί.

Не стоит удивляться, что греческий роман вначале связывали только с описанием жизни в деревне. В конце 19 века это являлось главной картиной жизни греков, так как бытописание совпало с укреплением буржуазии, которая возвращается с ностальгией к своим сельским корням.

Буржуазная окружающая среда тогдашней столицы представляла из себя пеструю мозаику различных корней, пытающуюся найти свою идентичность и самоутвердиться.

- Η σκηνοθετημένη αληθοφάνεια της αφήγησης η οποία στηρίζεται στην συστηματική χρήση του πρώτου αφηγηματικού προσώπου, ώστε να δίνει την εντύπωση μαρτυρίας και στην δημιουργία φωτογραφικής πιστότητας με την εκτεταμένη χρήση διάλογων στους οποίους αποτυπώνεται η ιδιοματική έκφραση των ηρώων. Η γενιά του 1880 κατά την οποία ακμάζει η ηθογραφία συνδέεται άμεσα με το γλωσσικό ζήτημα, στο οποίο πήρε θέση υπέρ του δημοτικισμού. Δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι το ηθογραφικό διήγημα συνιστά την πρώτη συστηματική προσπάθεια για συγγραφή πεζών λογοτεχνικών έργων στη δημοτική γλώσσα. Σ' αυτό βοήθησε και το γεγονός ότι οι ήρωες είναι άνθρωποι του λαού, που φυσικά μιλούν μεταξύ τους στη δημοτική, χρησιμοποιώντας τους γλωσσικούς ιδιοματισμούς της περιοχής τους, τους οποίους οι συγγραφείς ενδιαφέρονται να αναπαράγουν πιστά.

- Правдивость рассказа достигается режиссурским/искусственным путем, основанным на систематическом использовании повествования от первого лица, которое производит впечатление личного присутствия с воссозданием точной картины с помощью широкого использования диалогов, с идиоматическими выражениями героев. Поколение 1880-х, во времена которого был особенный расцвет бытописательного жанра, связано непосредственно с языковым вопросом, с борьбой за упрощение языка, в котором оно заняло позицию в пользу демотики. Мы не должны забывать, что бытописательный роман является первой систематической попыткой написания прозы на демотике. Этому способствовало и то, что герои жанра - простые люди, и они, естественно, говорят друг с другом на демотике, используя идиоматические выражения языка своего региона, которые авторы желали воспроизвести в точности.

- Υπάρχουν αρκετοί ηθογράφοι συγγραφείς που το έργο τους δεν παρουσιάζει ουσιαστική εξέλιξη και μοιάζουν να επανέρχονται συνεχώς σε παραλλαγές του ίδιου θέματος. Άλλοι, όμως, έδωσαν σπουδαία έργα και οδήγησαν σταδιακά στο πέραςμα από την ηθογραφία προς το ρεαλισμό και το νατουραλισμό.

Существует несколько бытописателей, произведения которых не представляют какого-то существенного развития и исходят из вариаций одной и той же темы. Однако, другие писатели подарили великолепные произведения и вели постепенно от бытоописания к реализму и натурализму.

- Η ηθογραφία χρησιμοποιήθηκε συχνά ως μέσο για την επίτευξη στόχων εντελώς ξένων προς τη λογοτεχνία, όπως είναι τα διάφορα ηθικοπλαστικά διδάγματα, η συστηματική καλλιέργεια ενός πατριωτικού φρονήματος και μιας εθνικής ιδεολογίας.

Бытописание часто использовалось как средство достижения целей совершенно чуждых от литературы, например, различные моральные проповеди, систематическая культивация патриотического поведения и национальной идеологии.

ΣΥΝΟΛΙΚΑ:

Η Ελένη Πολίτου-Μαρμαρινού διακρίνει δύο κατηγορίες ηθογραφικής πεζογραφίας :

α) ηθογραφία έτσι όπως την προπαγάνδισε η Εστία και την πραγματοποίησαν οι πρώτοι διηγηματογράφοι, δηλαδή την ωραιοποιημένη, ειδυλλιακή αναπαράσταση, με έντονο λαογραφικό χαρακτήρα των ηθών της ελληνικής υπαίθρου (Δροσίνης, Εφταλιώτης, Κρυσταλλής κ.α.) και β) ρεαλιστική ή νατουραλιστική ηθογραφική πεζογραφία, η οποία ασχολείται βέβαια με τις μικρές, κλειστές κοινωνίες της υπαίθρου, αλλά με τρόπο που να προβάλλονται και οι σκοτεινές πλευρές του. Ο Παντελής Βουτυρής προσθέτει, σωστά κατά την γνώμη μου και την αστική ηθογραφία, όπου το πεδίο έρευνας και έμπνευσης του λογοτέχνη μετατίθεται από την ύπαιθρο μέσα στην πόλη. Εδώ εντάσσεται και η αθηναιογραφία των Μητσάκη, Παπαδιαμάντη, Ξενόπουλου κ.α.

ПОДИТОЖИВАЯ:

Элени Политу-Мармарину выделяет 2 категории бытописательной прозы:

α) Бытовое описание, как его пропагандировал журнал «Эстия» и осуществили первые прозаики, т.е., идиллическое/идеализированное изображения фольклора и нравов греческой деревни/сельской местности (Дросинис, Эфталиотис, Кристаллис) и

β) реалистичный и натуралистичный бытописательный роман, который занимается маленькими, закрытыми обществами греческой периферии, в которой показаны ее темные стороны.

Панделис Вутирис добавляет, справедливо по моему мнению, к этой категории еще и буржуазный бытовизм, при котором поле исследований и вдохновения писателя перешло от деревни в город. Здесь размещается и описание Афин Мицакиса, Пападиамантиса, Ксенопулоса.

Η ηθογραφία πετυχαίνει στην Ελλάδα να αξιοποιήσει τον εθνικό χαρακτήρα, τον τόπο και τα τοπικά ήθη, ώστε να έχουμε στο τέλος έργα που να μην μπορούν με κανένα τρόπο να συγχέονται με έργα άλλων λαών. Δινόταν η ευκαιρία στους Έλληνες συγγραφείς να γράψουν έργα ελληνικά και έργα που

δεν θα ήταν λίγο πολύ απομιμήσεις των ξένων. Η ηθογραφία είναι η αρχή της δημιουργίας εθνικής πεζογραφίας.

Бытописание в Греции занимается изучением национального характера, местностью и местными нравами, в результате чего получаются произведения, которые не могут быть перепутаны с произведениями других народов. Греческим писателям предоставлялась возможность написать произведения греческого характера не подражая зарубежной литературе. Бытовизм - это начало создания народной прозы.

Για πολλά χρόνια η ελληνική κριτική υποτιμούσε συστηματικά την αξία της ελληνικής πεζογραφίας της περιόδου 1880-1920, επιμένοντας να αντιμετωπίζει τα κείμενα ως φωτογραφικές καταγραφές της πραγματικότητας ή των αναμνήσεων των συγγραφέων και όχι ως μυθοπλασία. Ο Κ. Θ. Δημαράς θεωρεί ότι είναι ένα είδος πεζογραφίας χαμηλής πνοής με έλλειψη ψυχολογικής εμβάθυνσης, απουσία κοινωνικού δράματος, έλλειψη σύνθεσης. Η αλήθεια είναι όμως πως τα κείμενα της ηθογραφίας δεν καταγράφουν απλώς σκηνές του εθνικού βίου, κάτι στο οποίο αποσκοπούσε ο διαγωνισμός της *Εστίας* το 1883, ούτε εντάσσονται μόνο σ' αυτό που ο Μ. Vittì αποκαλεί «ύστατη φάση της ηθογραφίας», δηλαδή τον ρεαλισμό που σκοπεύει στην κοινωνική κριτική. Τα ηθογραφικά διηγήματα παρουσιάζουν συχνότατα και μεγάλο ψυχολογικό ενδιαφέρον, κάποτε δε γίνονται βαθιά ψυχογραφικά, όπως αυτά του Γ. Βιζυηνού.

На протяжении долгих лет греческая критика недооценивала значение греческой прозы периода 1880-1920, относилась к ней как к фотографическому описанию реальности или воспоминаний писателей, а не как к текстам с полноценным мифом и драматургией.. Димарас считает, что это проза с отсутствием психологической глубины, отсутствием социальной драмы, композиции.

Однако, бытоописательные романы не описывают просто сцены из жизни народа, в чем состоял суть конкурса, объявленного журналом «*Эстия*» в 1883, и не состоят только в том, что филолог Μ. Vittì называет «крайней фазой бытоописания», т.е. в реализме, нацеленном на социальную критику.

Бытоописательные романы часто представляют и большой психологический интерес, и порой становятся глубоко психографическими, как у Визииноса.

Ηθογραφία λοιπόν είναι η αναπαράσταση με αληθοφανή τρόπο των ηθών, των εθίμων, της συμπεριφοράς, της ιδεολογίας μιας ορισμένης αστικής ή αγροτικής κοινωνίας. Η ηθογραφική μυθοπλασία έλκεται από το σύνολο του κοινωνικού σώματος, αναζητά μέσους όρους και ζωγραφίζει αντιπροσωπευτικούς χαρακτήρες. Ο αφηγηματικός λόγος βασίζεται στη άμεση εποπτεία, στην καθημερινή εμπειρία ή ανακαλεί στο παρόν μνήμες και εμπειρίες.

Итак, Бытовизм – это отображение правдивым путем нравов, обычаев, поведения, идеологии определенного буржуазного/городского и сельского общества. Бытоописательные сочинения состоят из склада общественной жизни, занимаются поиском средних пределов и воссоздают типичные характеры. Повествовательный роман основывается на непосредственном наблюдении, на каждодневном опыте или отображении старых воспоминаний и опыта.

Διονύσιος Μαρούλης,

Дионисиос Марулис